

ת"פ 50581/03/19 - מדינת ישראל נגד דניאל אוחנונה

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 50581-03-19 מדינת ישראל נ' אוחנונה

כבוד השופט אייל כהן	בפני
המאשימה	בעניין:
נגד	
הנאשם	
מדינת ישראל	
דניאל אוחנונה	

ב"כ המאשימה עו"ד מר הראל

ב"כ הנאשם עו"ד גב' גרידיש

גזר דין

עניינו של גזר הדין בעונש הראוי לנאשם, בגין חלקו בביצוע עשרות עבירות מרמה ועוד, אשר גרמו נזק בגובה כ- 1.45 מיליון ₪, ל- 36 קורבנות.

כתב האישום

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון ולאחר שמיעת חלק מן הראיות, במיוחס לו בכתב האישום המתוקן בשנית (במ/1; הסדר טיעון במ/1א) (להלן: "כתב האישום"). הסדר הטיעון כלל הסכמה לקבלת תסקיר, אך לא כלל הסכמה עונשית.

2. כתב האישום בו הודה הנאשם אוחז 38 אישומים, שליבתם עבירות מרמה. עניינו של האישום הראשון בתיאור המיזם העברייני בו היה הנאשם שותף, הדרך בה נוצר, והאופן הכללי בו פעל. ענינם של יתר האישומים בפירוט קונקרטי של יישום אותו מיזם עברייני, ובתיאור עבירות המס הרלבנטיות.

3. על פי האישום הראשון, שענינו "קשירת הקשר- שיטת העוקץ", במאי 2016 קשר הנאשם קשר עם אדם

שזהותו אינה ידועה בוודאות למאשימה (**להלן: "האחר"**), לביצוע פשע. בהתאם לקשר ולשם קידומו, פעל הנאשם על פי הנחיות האחר, כמבואר להלן.

4. מהות הקשר הייתה תוכנית להונאת בעלי עסקים רבים (**להלן גם: "תוכנית/שיטת העוקץ"**). התוכנית, אשר נמשכה עד לשלהי אוקטובר 2016, פעלה באופן שבו תחילה נפתח ע"י הנאשם, כאיש קש, עסק על שמו, אשר נחזה כלגיטימי. בהמשך נרכשו סחורות שונות מבעלי עסקים. הסחורות נרכשו באמצעות שיקים מעותדים של העסק, אשר נמסרו לאחר ע"י הנאשם. מועד פירעון השיקים היה מאוחר למועד קבלת הסחורות ב- 30 ועד 60 יום, בעוד הנאשם מודע לכך כי אין כיסוי בחשבון הבנק של העסק, לשם פירעון השיקים. לאחר קבלת הסחורה במקרה נתון מכר אותה האחר, בידיעת הנאשם, תוך שהנאשם נמנע מהצהרה על מכירתה והכנסותיו למס ההכנסה.

5. כחלק מן הקשר ולשם קידומו, ביצע הנאשם, בהוראת האחר, פעולות שונות אשר נועדו בין היתר לטשטש את זהותו של האחר, כדלקמן:

- א. ביום 15.5.2016 שכר הנאשם, כאשר האחר מלווה אותו, אולם בגודל כ- 175 מ"ר, במבנה שבמשק 18 במושב צפריה (**להלן: "המחסן"**). לשם כך התחייב הנאשם לשלם למשכירים סך ₪ 6,152 לחודש, וציין את פרטיו ופרטי האחר על גבי חוזה השכירות (**להלן: "חוזה השכירות"**).
- ב. ביום 18.5.2016 או בסמוך לכך, פנה הנאשם בהוראת האחר לרואת-חשבון, וזו רשמה את הנאשם כעוסק מורשה במשרדי מע"מ רמלה. הנאשם עשה כן תוך הצגת מצג שווא בנוגע לזהות העומד מאחורי העסק ותוך שמסר בכזב כי ביתו וחתנו יסייעו לו בניהולו.
- ג. ביום 23.5.16 ניגש הנאשם, על פי הוראות האחר, לסניף בנק הפועלים שבאור יהודה, שם הצהיר בכזב בפני הפקידה כי הוא מעוניין לפתוח חשבון עסקי עבור עסק שפתח לשיווק והפצת כלים חד פעמיים, אוכל יבש, חומרי ניקוי ועוד. הנאשם ציין כי הוא עושה כן לאחר שקיבל ירושה בסך 250,000 ₪ מדודתו המנוחה שהתגוררה בחו"ל. עוד מסר בכזב, כי עם פתיחת החשבון הוא יפקיד בו סך 50,000 ₪ מכספי הירושה וכי הוא אינו זקוק לאשראי. הנאשם הציג מצג שווא בדבר מספר הטלפון שלו, בכך שמסר מספר שונה מזה שאכן היה בשימוש. בנוסף, ציין כי אין עוד מורשי פעולה או מיופי כוח בחשבון הבנק, על אף שמספר הטלפון היה שייך במועדים הרלבנטיים לאחר. כמו כן הגיש לנציגת הבנק תעודת עוסק מורשה של העסק, יחד עם חוזה השכירות הנושא את שמו, ולאחר שמחק ממנו את פרטי האחר.
- ד. לאחר פתיחת חשבון הבנק של העסק, הפקיד בו הנאשם סך 48,000 ₪, שמקורם בין היתר בהלוואה על סך 20,000 ₪ אותם לוה מבנק אחר. על סמך האמור הנפיק הבנק לנאשם מספר פנקסי שיקים.

6. עוד במסגרת הקשר, במהלך החודשים הראשונים מושא התקופה הרלבנטית, שילם האחר, לעיתים במזומן ולעיתים באמצעות שיקים שסיפק הנאשם, אשר כובדו, על מנת לרכוש את אמון הספקים.

7. בין מאי 2016 ועד אוגוסט 2016, הנאשם לא היה מודע לתוכנית העוקץ, אך ידע כי פתיחת העסק נועדה למטרה אסורה וכי זו נעשית על שמו, בלא איזכורו של האחר ואחרים, על מנת להסתיר את זהותם.

8. במהלך אוגוסט 2016 הבין הנאשם כי לא יהיה כיסוי לשיקים שניתנו לספקים בתמורה לסחורה. בכך הבין כי המטרה האסורה שלשמה גויס כאיש קש היא לצורך הוצאת תוכנית העוקץ לפועל.
9. החל מאוגוסט 2016, ותוך שהוא מודע לתכנית העוקץ, חתם הנאשם בחלק מן המקרים על השיקים. במעט מקרים נוספים מילא הנאשם את המלל והסכומים המבוקשים ע"י האחר, ומסר לו אותם על מנת לממש את תוכנית העוקץ. בין החודשים ספטמבר ועד נובמבר 2016 שילם האחר לספקים רבים, באמצעות שיקים מעותדים של הנאשם, אשר מועד פירעונם דחוי, והכל תוך שהנאשם מודע כאמור לכך כי השיקים לא יכובדו.
10. במעשיו האמורים סייע הנאשם לאחר לקבל במרמה בנסיבות מחמירות סחורה בשווי 1,449,376 ₪, כמפורט בכל אישום ואישום. הנסיבות המחמירות מצאו את ביטוין בהיקף המרמה, ריבוי המקרים, השיטתיות והתחכום בהם פעלו השניים.
11. עבור חלקו בביצוע הקשר קיבל הנאשם שכר חודשי בסך 4,000 ₪, לכל הפחות, במשך שבעה חודשים (מאי ועד נובמבר 2016) וכן מימון עלויות מגורים במלון "מיאמי" באשדוד, בין אוגוסט 2016 ועד ליום 24.11.16.
12. במעשיו המתוארים לעיל קשר הנאשם קשר לביצוע פשע וכן קיבל דבר במרמה מן הבנק ומרואת החשבון.
- בהתאם, ובכל הנוגע לאישום הראשון בלבד, הורשע הנאשם **בקשירת קשר לפשע** - עבירה לפי סעי' 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק") וכן **בקבלת דבר במרמה** - עבירה לפי סעי' 415 רישא לחוק.
13. עניינם של **אישומים 2-37** במקרים הקונקרטיים בהם יושמה התוכנית העבריינית.
- כך למשל ולשם ההמחשה, נפנה **לאישום השני**. באישום זה צוין, כי חברת "הלל תעשיות" היא חברה המשווקת סחורה לבתי עסק שטיבה סירופים, חומץ ומיצים. בסמוך ליוני 2016, על פי שיטת העוקץ, פנה האחר בידיעת הנאשם לנציג החברה, רכש ממנה סחורה ושילם תמורתה בחודשים הראשונים. סמוך לאוקטובר 2016 הגדיל האחר את כמות הסחורה המוזמנת ומסר עבור קבלתה במחסן מספר שיקים של הנאשם (כמפורט באישום), בעוד הנאשם מודע לכך כי הם נעדרי כיסוי מספק בחשבון הבנק של העסק. במעשיו סייע הנאשם לאחר לקבל במרמה בנסיבות מחמירות סחורה בשווי 34,264 ₪ וכן הוציא שיקים בסכום זה, ללא כיסוי.
- באופן דומה, הורשע הנאשם באופן חוזר ונשנה באישומים 3-37 בשתי העבירות הנ"ל, גם בדרך של ביצוע כל אחת מהן או שתיהן, במקרה נתון, בריבוי עבירות.
- בהתאם, הורשע הנאשם, בהתייחס לאישומים 2-37, **בסיוע לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות** (ריבוי עבירות) - עבירה לפי סעי' 13 + 415 סיפה לחוק, וכן **הוצאת שיק ללא כיסוי** (ריבוי עבירות) - לפי סעי' 432 (א) לחוק.

14. עניינו של **אישום 38** בהשמטת הכנסות והשמטת קניות. על פי המבואר בו, כתוצאה מן המפורט באישומים 1-37, רכש הנאשם עבור האחר בשנת 2016 סחורה ששוויה אינו פחות מ- 1,499,376 ₪. הנאשם נמנע מלדווח על אודות רכישות העסק למס ההכנסה, וזאת על מנת לטשטש את רישום הכנסות העסק, ובכך סייע לאדם אחר להתחמק מתשלום מס. הנאשם לא ניהל ספרים כמתחייב על פי פקודת מס הכנסה, לא דיווח לפקיד השומה על קבלת הכספים הנ"ל ולא שילם את המסים הנובעים מהפעילות המאוזכרת לעיל.

15. בהתאם הורשע הנאשם **במרמה עורמה או תחבולה** (ריבוי עבירות) - עבירה לפי סעי' 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] ובאי **ניהול פנקסי חשבונות**- עבירה לפי סעי' 216(5) לפקודה האמורה.

קורות ההליך

16. לאחר רצף דיונים בפני שופט המוקד, הועבר ההליך לשמיעה לפני. בישיבת יום 3.3.21 הציגו הצדדים הסכמות דיוניות אשר היה בהן כדי לצמצם משמעותית את היקף ניהול ההליך לרבות חיסכון בשמיעת עדים רבים. ביום 16.3.21 החלה שמיעת הראיות ותמה פרשת התביעה, במהלכה העידו החוקר הראשי בתיק ורואת החשבון. בישיבת יום 22.6.21 נשמעה ותמה פרשת ההגנה, עם עדותו של הנאשם. בתום הדיון הצעתי לצדדים מתווה אפשרי לסיום המחלוקת ולאור הסכמתם לבחון, נקבע דיון המשך. לאור המתווה שהוצע, הגיעו הצדדים לידי הבנות, אשר מצאו את ביטוי בישיבת יום 20.7.21, בה הודה הנאשם, כמבואר לעיל.

17. לאחר הודיית הנאשם ובהתאם להסדר הטיעון, נשלח הוא לשירות המבחן לשם קבלת תסקיר בעניינו.

18. ביום 11.1.22 התקבל **תסקיר** בעניינו של הנאשם. מן התסקיר עלה, בין היתר, כי הנאשם, יליד 1950, גרוש ואב לשלש, מתגורר לסירוגין אצל אחיותיו ומתפרנס מקצבת זקנה של הביטוח הלאומי. הנאשם עלה ארצה בגיל 12. בגיל 15 עזב מסגרת לימודית והחל לצרוך סמים. בהמשך עבד בעבודות מזדמנות, גויס לצבא אך שוחרר בחלוף שנה ומחצה, בשל קשיים שונים. במהלך השנים העמיק את התמכרותו לסמים ומעורבותו בפלילים. עוד בגיל 21 החל לצרוך הירואין. לדברי הנאשם, בשנת 1993, אגב ריצוי מאסר, הוא עבר הליך גמילה מסמים ונותר גמול משך 23 שנים. עוד טען כי בהמשך שב לצרוך סמים, אך בשנת 2018 חדל מכך, עד היום. בשל מצבו הרפואי הלא שפיר, הוא צורך משככי כאב אופיאטיים.

19. שירות המבחן ציין בין היתר כי הנאשם נדון בעבר למאסר בן 10 שנים. בהתייחסו לעבירות מושא הליך זה ביטא הנאשם גישה קורבנית ומטשטשת. השירות התרשם כי גישה זו היא ביטוי של קווי אישיות אנטי סוציאלית ודפוסים מובהקים של עבריינות. עוד ציין הנאשם כי הוא מוכר במחלקה לשירותים חברתיים במקום מגוריו, ומקבל סיוע בקידום זכאותו לדיר ציבורי. בסיפא התסקיר צוין כי שירות המבחן מעריך קיומה של רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות עוברת חוק. בהתאם נמנע הוא ממתן המלצה טיפולית, והמליץ על ענישה מוחשית בעלת אפקט מרתיע ומציב גבול.

20. לאחר דחיות שונות, טענו הצדדים לעונש, בישיבת יום 21.6.22. בתום הדיון נעתרתי לבקשת הנאשם, על אף

התנגדות המאשימה, והוריתי על שליחתו לממונה על עבודות השירות לשם קבלת חוות דעת, מבלי לקבוע מסמרות באשר להחלטתי הסופית.

21. חוות דעת הממונה התקבלה רק בחלוף מספר חודשים, וזאת בשל קשיים שונים ובהם דחיות שהתבקשו ע"י הממונה; התייצבות הנאשם בפניו בלא תיעוד רפואי רלבנטי וקשיים בקבלת תיעוד רפואי מגורמי רפואה, אשר התבקש ע"י הממונה. לאור התוצאה אליה הגעתי לא מן הנמנע כי עצם שליחת הנאשם לממונה הייתה מיותרת. עם זאת, בשים לב לגילו, סברתי בשעתו כי לא מן הראוי למנוע ממנו בחינת אפיק זה. לאחר שבשל נסיבות שונות קבלת חוות הדעת התעכבה עת ארוכה, סברתי כי אין זה מן הצדק לבטל אפיק זה, אך בשל העיכוב.

ביום 24.1.23 התקבלה חוות דעת הממונה ממנה עלה כי הנאשם מתאים לביצוע עבודות שירות במגבלות. לאחר האמור נדחה מועד שימוע גזר דין הן בשל נסיבות הכרוכות בעבודת בית המשפט והן לבקשת ב"כ הנאשם.

טיעוני הצדדים לעונש

22. **המאשימה** הפניה בטיעונה לכך כי הנאשם כבן 73 ולחובתו 9 ה"ק שעניין בין היתר מתחום המרמה, הסמים, האלימות והמין. הנאשם נדון לתקופות מאסר ממושכות כאשר האחרונה בהן הייתה למשך 10 שנים, בגין עבירות מין משנת 2000.

לגופו של תיק, המאשימה הבחינה בין השלב הראשון בו ידע הנאשם כי הוא פועל למימוש מטרה אסורה ולבין השלב המאוחר יותר, בו הוא היה מודע לטיב מעשיו ולמעשי האחר לאשורם. בשלב ביצוע העבירות היה הנאשם נקי מסמים, וללא חובות, כפי עדותו שלו (פ' 22.6.21 עמ' 29 שו' 18-28). הנאשם פגע פגיעה חמורה מאוד בקרבנות המרמה מושא 36 האישומים, הן באמונם והן בקניינם. סמוך לאחר גילוי המעשים, החל הנאשם בהליך פשיטת רגל ובכך הותיר את הנפגעים בלא יכולת להיפרע ממנו כלכלית. בסייעו לאחר להתחמק מתשלום מס, פגע הנאשם גם בקופה הציבורית ופגע בעיקרון השוויון בנטל המס.

23. המאשימה הוסיפה וטענה כי מעשי הנאשם היו מלווים בתכנון ותחכום אשר לא היו ניתנים לביצוע ע"י אדם דל, או נרקומן, בשים לב לשכנוע לו הוא נדרש לשם שכירת המחסן וביצוע הפעולות שנדרשו לשם פתיחת העסק. אמנם חלקו היה נמוך יותר משל האחר במדרג החומרה, אך לא הייתה כל כפייה עליו, והנזק הקונקרטי שנגרם הוא בשיעור 1.45 מיליון ₪, ל- 36 ספקים. המניע למעשיו היה אך ורק בצע כסף והוא אף קיבל מהאחר שכר חודשי כאמור, משך חודשים. לאחר שגילה כי מדובר במרמה שופרו תנאיו והוא אף קיבל מימון למגוריו בבית מלון.

24. על יסוד פסיקה אליה הפניה, טענה המאשימה כי יש לקבוע מתחום עונש כולל, הכולל את ביצוע עבירות המס. לשיטתה, מתחם העונש ההולם בנסיבות נע בין 20 ל- 48 חודשים. באשר לעונש המתאים, ציינה המאשימה כי יש לזקוף לזכות הנאשם את לקיחת האחריות וניהול ההליך באופן ענייני. עם זאת, הנאשם לא פעל בשום דרך לתיקון הנזק אותו גרם. בשלב החקירה הוא נמנע מלשתף פעולה עם הרשויות. יתרה מכך, הוא אף "ניקה" את מי שנחשד כי הוא אותו "אחר", באופן שסיכל את העמדתו לדין. למצער נמנע הנאשם מלמסור מידע באשר לזהותם של מעורבים נוספים. המאשימה הוסיפה וציינה כי התסקיר בעניינו של הנאשם "שלילי".

25. לשיטת המאשימה יש למקם את עונשו של הנאשם סמוך לאמצע המתחם, ולגזור עליו מאסר בפועל בן 32 חודשים, מאסרים על תנאי, קנס כספי שלא יפחת משווי טובת ההנאה שהפיק - קרי, 30,000 ₪ ופיצוי ל- 36 נפגעי העבירה.

26. **הנאשם** טען מנגד, כי יש להקל בדינו בשל חלופי הזמן מעת ביצוע העבירות, אכיפה בררנית כלפיו, נסיבותיו האישיות והחיסכון בזמן השיפוטי.

עסקין בעבירות שבוצעו בשנת 2016, כאשר חקירות הספקים בוצעו בתום אותה שנה. חלופי הזמן והאכיפה הבררנית גם יחד באים בגדר "הגנה מן הצדק".

אקדים ואציין, כי טענת "אכיפה בררנית" - כמו גם טענות עובדתיות נוספות - נטענה בהתייחס לעובדות שלא באו בגדר כתב האישום בו הודה הנאשם, ואשר עיקרן ממילא נתון במחלוקת בין הצדדים, כמבואר להלן.

27. לטענת הנאשם, גורמי החקירה חשדו במעורבותם של שניים - איתן מרציאנו והוד אשכנזי. החקירה נגד איתן לא מוצתה כדבעי על אף שקיומו היה ידוע עוד בשנת 2018. המאשימה נמנעה מלהציג את תמונתו לספקים. בשלב בו התקיים הליך גישור בפני שופט המוקד המאשימה סירבה לפתח את החקירה על אף שבית המשפט הציע לגבות גרסה מפורטת מן הנאשם, אשר באותה עת היה נקי מסמים. בנוסף חדלה המאשימה מלנסות ולקדם את החקירה בעניינו של הוד, אשר עזב את הארץ. כתוצאה מן האמור העבריינים העיקריים אשר תכננו את העוקץ, עמדו בקשר עם הספקים והרוויחו מביצוע העבירות, כלל לא עמדו לדין בעוד הנאשם אשר שימש כ"קוף" נושא במחיר.

28. הנאשם המשיך וטען כי בשלב הראשוני הוא ביקש להקים עסק לגיטימי אך עשה זאת בצורה "עקומה", לאור טענת איתן והוד כי הוא מסייע להם בהיותם מנועים מלפתוח חשבון בנק. הספקים, כך נטען, תיארו את הנאשם כאדם "פשוט ודל עומד בצד", וחלקם אף ראו אותו בשלב בו צרך סמים ותיארו אותו כמי שאינו במיטבו. בשל הלחץ והפחד מאותם גורמים שב הנאשם והדרדר לסמים קשים לאחר 23 שנות גמילה. בעת חקירותיו במשטרה היה הנאשם דר רחוב תחת השפעת סמים, לא הבין מה קורה עימו ונמנע מלהתייעץ עם עו"ד.

29. סוגיית הסמים כרוכה בנסיבותיו של הנאשם כיום. הנאשם אדם מבוגר, חסר כתובת מגורים קבועה. הכנסתו היחידה מקצבת זקנה של הביטוח הלאומי. הנאשם מסתייע באחיותיו למגורים, מוכר לגורמי הרווחה וממתין לתורו להוסטל, לאחר שעבר הליך גמילה מסמים ואף ניתן צו כינוס לנכסיו. עוד הוא סובל מבעיות רפואיות כרוניות שונות (-) ראו תיעוד גורמי הרווחה, הרפואה ועוד, ב- 1/ נ/1 ועד 12/).

30. הנאשם עמד גם על החיסכון בזמן השיפוטי וכן הוסיף וציין כי לשיטתו, ניתן עקרונית לסטות לקולה ממתחם לא רק משיקולי שיקום אלא גם משיקולי צדק. על יסוד פסיקה אליה הפנה, טענת הנאשם היא, כי מתחם העונש ההולם נע בנסיבות בין 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועד ל- 15 חודשי מאסר בפועל. את העונש המתאים בנסיבות יש לקבוע בתחתית המתחם, קרי- 9 חודשי מאסר, לריצוי בעבודות שירות.

31. **מענה המאשימה לטיעון הנאשם:** בתגובה לטיעוני הנאשם ציינה המאשימה כי הנאשם חרג בטיעונו מגדר הסכמות הצדדים. המאשימה שללה את טיעוניו באשר לאכיפה בררנית, לגופם. תמצית תשובתה היא, כי לא נמצאו די ראיות לשם הגשת כתב אישום נגד הוד ואיתן גם יחד. הנאשם ממילא לא איזכר כלל את הוד ונמנע מלמסור כל מידע מפליל באשר לאיתן וזאת גם בשלהי 2018. ב"כ המאשימה הדגיש כי כמי שטיפל בתיק מתחילתו, עמדתו היא כי לא הייתה כל הצדקה להעמיד לדין מעורבים נוספים. לשיטתו, הנאשם לא רק שלא סייע לחקירה אלא אף חיבל בה. המאשימה אכן נמנעה מלהשלים חקירה לאחר הליך הגישור, אך זאת לאחר בחינת הדברים ע"י הדרגים הבכירים ביותר, בשים לב לכך כי הנאשם נמנע מלהגיע למסורה ולמסור מידע נוסף. אין כל מקום להקלה בעונש מטעמי שיקום בשים לב להמלצתו השלילית של שירות המבחן.

32. **הנאשם** ציין בדבריו כי הוא ביקש לומר אמת במסורה אך הדבר לא ניתן לו. לדבריו הוא לא ידע כי האחרים עבריינים. בתגובה לאמירה זו שב הנאשם ונשאל האם הוא מודה במיוחס לו והשיב בחיוב וכי אין הוא חוזר בו מהודעתו.

דין וגזירת הדין

33. נפתח בהערה מקדימה. הלכה היא, כי כאשר עסקין בכתב אישום שהוא תוצר של הסדר טיעון, אל לו לבית המשפט להידרש לעובדות או לנסיבות שלא נכללו בו, או בראיות בעניין נסיבות הקשורות בביצוע העבירות, בשלב הטיעון לעונש, ככל שהובאו כאלה [להרחבה ראו: ע"פ 5841/14 **מדינת ישראל נ' בדיר ארקאן** (מיום 8.7.15) והאסמכתאות שם].

טיעוני הצדדים חרגו בחלקם מעובדות כתב האישום בו הודה הנאשם, ומבלי שבוססו ראייתית כנדרש. משכך, כמצוין גם להלן, לא מצאתי ליתן כל משקל לטיעון שבא בגדר האמור. הוא הדין גם באשר לראיות שהובאו לפני טרם הגעת הצדדים להסדר הטיעון.

ולגופם של דברים.

34. **מתחם העונש ההולם** נקבע בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך המוגן בעבירה, מידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

הערכים החברתיים המוגנים אשר נפגעו כתוצאה מביצוע עבירות המרמה הם ההגנה על קניינים של קרבת העבירה; על שלווה נפשית, חופש הפעולה וההחלטה שלהם, וההגנה על תקינות חיי המסחר.

הערך החברתי המוגן אשר נפגע כתוצאה מביצוע עבירות המס הוא הפגיעה בעקרון השוויון בנטל המס.

35. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות הונאה מעין אלה (- ועבירות המס בצידם), מחייבת ככלל, בעיקרה, השתת

מאסרים בפועל, בד בבד עם ענישה כלכלית.

מטבע הדברים קיים קושי באיתור פסיקה בעלת נתונים עובדתיים הדומים משמעותית במאפייניהם לענייננו ויש ללמוד גזירה שווה ממקרים דומים ככל הניתן, בדגש על היקף הנזק הכלכלי, כמות הקרבנות, ועוד. להלן, באופן בלתי ממצה, מספר דוגמאות:

א. ע"פ 8640/18 **אדעיס נ' מדינת ישראל** (מיום 19.3.19): המערער, בעל עבר פלילי ישן, הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן האוחז שני אישומים, שעניינם מרמה והלבנת הון. המערער היה שותף עם אחרים לפעילות שמטרתה קבלת תוצרת חקלאית במרמה. בין היתר העביר לאחר שיקים ללא כיסוי בסך כשני מיליון ₪ ובתמורה למעשיו קיבל לדבריו סך 20,000 ₪. שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו, אך המליץ על השתתף מאסר לריצוי בעבודות שירות. בית המשפט המחוזי דחה המלצה זו, בהדגישו את החשיבות שבהרתעת הרבים. נקבע כי המערער אינו העבריין העיקרי בתיק וכי חומרת מעשיו פחותה ממעשיו שותפיו. בית המשפט מצא לקבוע מתחם עונש הנע בין 2-5 שנות מאסר. לאחר התחשבות גם בנסיבותיו האישיות הקשות, מצא להשית עליו מאסר בפועל בן 24 חודשים, מאסר מותנה וקנס בסך 10,000 ₪. ערעורו נדחה.

ב. רע"פ 2224/11 **חזיזה נ' מדינת ישראל** (מיום 22.3.11): המבקשת הורשעה על פי הודאתה בכתב אישום מתוקן שעניינו בחמש עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ועבירת זיוף בנסיבות מחמירות. המבקשת ואחר התחזו כסוכני ביטוח והוציאו מקרבנותיהם במרמה סכומים העולים על 400,000 ₪. המבקשת נדונה ל-18 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס זניח ופיצוי בגובה סכומי המרמה. ערעורה, כמו גם בקשתה למתן רשות ערעור, נדחו שניהם.

ג. רע"פ 9944/16 **ברנס נ' מדינת ישראל** (מיום 22.1.17): המבקש הורשע בבית משפט השלום, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע ריבוי עבירות מרמה, זיוף והתחזות, כאשר סך המרמה המצטבר כ-950,000 ₪ וסך ניסיון המרמה עולה על 200,000 ₪. המבקש נדון למאסר בן 6 שנים וארבעה חודשים, לאחר הפעלת מאסר מותנה ועוד. ערכאת הערעור הפחיתה את עונשו כדי מאסר בן 5.5 שנים. בקשתו למתן רשות ערעור נדחתה.

ד. עפ"ג (מרכז) **נחום נ' מדינת ישראל** (מיום 31.12.17): המערער, בעל עבר פלילי, הורשע על פי הודאתו בשתי עבירות של קבלת דבר במרמה, עבירת ניסיון קבלת דבר במרמה והפרת הוראה חוקית. עבירות המרמה וניסיון המרמה מצאו את ביטויים בשימוש בשיקים מזויפים וכאשר גובה הנזק המצטבר עלה על 100,000 ₪. בית משפט השלום ציין כי לשיטתו ספק אם היה מקום לקבוע מתחם כולל, אך לאור טענות הצדדים לקביעת מתחם כאמור, יש לקבוע כי מתחם הנע בין 9-24 חודשי מאסר בפועל. המערער נדון לשנת מאסר בפועל, מאסרים מותנים וקנס בסך 2,500 ₪. ערעורו נדחה.

ה. ת"פ (נתניה) 12536-07-17 **מדינת ישראל נ' פרייז** (מיום 18.7.19) - פסק הדין חלוט לאחר שהנאשם מחק את ערעורו: הנאשם, בעל עבר פלילי גם בעבירות מרמה, הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן האוחז 12 אישומים. עניינם של אלה בצבר עבירות קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות,

ניסיון ביצוע עבירות כאמור, זיוף בכוונה לקבל דבר בנסיבות מחמירות, קשירת קשר לפשע ועוד. כל זאת נעשה לשם קבלה במרמה של סחורות מחברות שונות, כאשר היקף המרמה עומד על כ- 1.1 מיליון ₪ והיקף ניסיונות המרמה עולה על 2 מיליון ₪. שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו. בית המשפט קבע מתחם עונש הולם הנע בין 40 ועד 60 חודשי מאסר וגזר בין היתר מאסר בן 55 חודשים, מהם 5 במצטבר, לאחר הפעלת מאסר מותנה, כמו גם מאסרים מותנים, קנס בסך 2,000 ₪ ופיצוי בסך 100,000 ₪.

ו. ת"פ (פתח תקווה) 18376-12-15 **מדינת ישראל נ' איבגי** (מיום 19.9.19 - פסק הדין חלוט לאחר שהנאשם חזר בו מערעורו): הנאשם, כבן 19 בעת ביצוע העבירות, הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן האוחז 26 אישומי מרמה שונים, אשר בוצעו נגד 28 מתלוננים. סך הנזק אותו שלשל לכיסו כ- 165,000 ₪, הכל אגב כך שרכש או שכר ציוד מקורבנותיו באמצעות שיקים נעדרי כיסוי. הנאשם לא פיצה את קורבנותיו עובר לגזירת הדין. לאחר כל האמור נדון הנאשם למאסר בגין ביצוע עבירות סמים. נקבע מתחם עונש כולל הנע בין 15-36 חודשי מאסר וגזר בין היתר מאסר בן 24 חודשים, במצטבר לכל מאסר אותו הוא מרצה, מאסר מותנה, קנס בסך 50,000 ₪ ופיצוי למתלוננים בסך העולה על 224,000 ₪.

36. נסיבות ביצוע העבירות - הנאשם פעל משך מספר חודשים כחלק ממיזם עברייני, בתכנון, שיטתיות ותחכום, ובכך גרם נזק כלכלי כבד בסך כ- 1.45 מיליון ₪ ל- 36 קורבנותיו. בצד האמור ביצע עבירות מס. אמנם הנאשם פעל תחת הנחיות עברייני בכיר ממנו, ועם זאת בעצם מעשיו הוא איפשר את קיומו והמשכו של המיזם העברייני, אשר לא יכול היה להתבצע בלעדיו. על אף חלקו הפחות בחומרה ביחס לאחר, הנאשם פעל כל העת מתוך בצע כסף גרידא, תוך אדישות גמורה לסבל ולנזק שהיו מנת חלקם של קורבנותיו. הנאשם לא נוצל, לא נסחט, ולא פעל בשל מצוקות חוב או סמים, אלא בחר מדי יום ביומו להמשיך במיזם העברייני, מרצונו שלו ושלא מתוך כפייה או אילוץ. יתרה מכך, לאחר שנודע לו באוגוסט 2016 כי הוא אינו פועל רק לשם מימוש "מטרה אסורה", הוא העמיק את מעורבותו, בכך שעשה בעצמו שימוש בשיקים המעותדים, ואף נהנה מ"שכר" קבוע עבור ביצוע העבירות, כמו גם מימון מגורים במלון. בנסיבות אלה לא ניתן לצמצם את פועלו של הנאשם ולהביאו- כפי טיעונו- בגדר מי שתיפקד כ"קוף" בלבד.

37. יובהר כי טיב המטרה האסורה שבעטיה פעל הנאשם בשלב הראשון נותר עמום עובדתית, ואין בידי לקבל את טיעון הנאשם- החורג מהסכמות הצדדים - לפיו הוא ביקש להקים עסק לגיטימי, אך פעל כשם שפעל רק כדי לסייע לאחרים, בסוברו כי הם מנועים מלפתוח חשבון בנק. הוא הדין באשר ליתר טיעוני הנאשם אשר חרגו מן המוסכם, לפיהם ספקים זיהו אותו כדמות דלה ומינורית; או כי צרך סמים אגב ביצוע העבירות; או כי פעל מתוך לחץ ופחד. לא הוצגה כל ראיה או הסכמה לכל אלה, וממילא לא ברור מתי החל הנאשם בצריכה מחודשת של סמים כדבריו, אם בכלל, מה היו המניעים לכך ומה הייתה השלכת הדבר עליו ועל מעשיו.

38. כידוע, קביעת מתחם ענישה משקפת קביעה נורמטיבית של בית המשפט. בהתאם רשאי בית המשפט אף לקבוע מתחם ענישה בו הרף העליון גבוה מן העונש עליו הוסכם בהסדר טיעון בין הצדדים [ע"פ 921/17 **אבו זעילה נ'**

מדינת ישראל (מיום 28.5.17) - סע' 16 לחו"ד כב' השופט דנציגר; ע"פ 2745/18 אבו שארב נ' מדינת ישראל (מיום 8.8.18).

בנסיבות, הצדדים טענו באופן "פתוח", ואם ציינתי את האמור לעיל, נעשה הדבר אך כדי לציין בפני הקורא כי בשים לב לפסיקה שאוזכרה מעלה, אפשר ונכון היה לקבוע מתחם שהרף העליון בו אף גבוה מזה לו עתרה המאשימה (בדגש על עניין "ברנס" ועניין "פרייז"). עם זאת ולאחר ששקלתי בדבר, לא מצאתי לחרוג מגדרי המתחם לו עתרה המאשימה. בד בבד מצאתי לדחות את המתחם לו עתר הנאשם, בהיותו בלתי משקף את הפסיקה הנוהגת. לא מצאתי כי יש בפסיקה אליה הפנה הנאשם כדי לשנות ממסקנותי.

משכך, מצאתי לקבוע מתחם עונש כולל הנע בין 20 ל- 48 חודשי מאסר בפועל, בצד ענישה נלווית- כלכלית בעיקרה.

39. **באשר לקביעת העונש המתאים בגדרי המתחם -** כאן רשאי בית המשפט להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

40. כמצוין מעלה, נמנעתי מלייחס כל משקל לטיעון עובדתי החורג מן המוסכם על הצדדים. משכך, אין בידי לקבל את טיעון המאשימה לפיה הנאשם סיכל את החקירה. מנגד, אין בידי לקבל את כלל טיעוני הנאשם באשר לאכיפה ברגנית כלפיו. לא הוסכם וממילא לא הוכח כי המאשימה נקטה באפליה פסולה בין שווים, חלף אבחנה מותרת ומתבקשת בין שווים. כלל טיעוני הצדדים בהקשר זה נטענו בלא כל ביסוס, הסכמה או ביאור עובדתי. ממילא לא נדרשתי להכרעה עניינית בכל אלה עובר לגזירת הדין. המאשימה מצידה נימקה, ואף בהרחבת מה, מדוע לשיטתה לא היו די ראיות להעמיד לדין מעורבים נוספים ולא מצאתי כל הצדקה לקבוע כי נפל פגם בפועלה או כי נסתרה החזקה בדבר תקינות פועלה. ממילא לא מצאתי כי המאשימה פגעה בנאשם בכלל, או כי פגעה בו במידה המצדיקה הקלה עימו, מטעמי צדק, בפרט.

41. שקלתי לזכות הנאשם את העובדה כי הגם שנשמעו ראיות, הוא פעל לשם צמצום המחלוקת, וצמצם באופן משמעותי את היקף שמיעתו. בכך, כמו גם לאור הודייתו, חסך הנאשם בזמן שיפוטי ונטל אחריות למעשיו. עוד שקלתי את חלופת הזמן מעת ביצוע העבירות, כמו גם את גילו של הנאשם, ששוב אינו צעיר לימים, השפעתו האפשרית של מאסר עליו, העובדה כי חלק הארי מרווחי העבירות לא התקבל לידי, וכן נסיבותיו האישיות במישור הרפואי והכלכלי.

42. בד בבד, נתתי את דעתי לעברו הפלילי המכביד של הנאשם, הגם שהמדובר בעבר ישן; את העובדה כי הנאשם לא פעל לתקן ולו מעט מן הנזקים אותם גרם לאחרים; כי שיתוף הפעולה שלו עם הרשויות, ככל שהיה, למצער אינו כזה המצדיק התחשבות לקולה בו, וכי בשל מצבו הכלכלי ספק אם הספקים- קרבות עבירות הרבות- יכולים להיפרע ממנו כלכלית.

לא מצאתי כל הצדקה לחרוג מן המתחם לקולה, משיקולי שיקום, שאינם בנמצא לאור התסקיר.

43. בשים לב לכל האמור מצאתי כי עתירת הנאשם להסתפקות במאסר לריצוי בעבודות שירות חורגת באופן קיצוני לקולה מרף הענישה הראוי, על חשבון האינטרס הציבורי. אין מנוס מהשתת מאסר ממשי מאחורי סורג וברח.

עם זאת, מצאתי כי ראוי לקבוע עונש מאסר המצוי בגדרי שליש המתחם, בצד ענישה כלכלית מקילה באופן יחסי. בהתאם יושת קנס סמלי וסכומי הפיצוי אותם אשית יהיו אף הם סמליים, ושלא בהתאם לגובה הנזק אותו גרם.

אשר על כן אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מאסר בפועל בן 27 חודשים.
2. מאסר על תנאי בן 7 חודשים למשך 3 שנים, שלא יעבור כל עבירה מכוח סימן ו' (עבירות מרמה סחיטה ועושק) לפרק י"א לחוק העונשין, מסוג פשע.
3. מאסר על תנאי בן 4 חודשים למשך 3 שנים, שלא יעבור כל עבירה מכוח סימן ו' לפרק י"א לחוק העונשין, מסוג עוון.
4. מאסר על תנאי בן 3 חודשים למשך 3 שנים, שלא יעבור על עבירת קשירת קשר לפשע או עבירה לפי סעי' 220(5) או 216(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש].
5. קנס בסך 4,000 ₪ או חודש מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד לא יאוחר מיום 1.7.26.
6. פיצוי בסך 36,000 ₪, אשר ישולם באופן שבו כל מתלון מושא כל אחד מן האישומים 2-37 יפוצה בסך 1,000 ₪. סך הפיצוי הכולל ישולם ב- 36 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.6.23, ובכל 1 לחודש שלאחריו. אי תשלום מי מן התשלומים במועדו יביא לפירעון מיידי של יתרת הסך, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק. במקרה כאמור יפוצה כל מתלון בסך נוסף מעבר ל- 1,000 ₪ ש"ח שנקבעו, בהתאם לחלק היחסי שבין סך הפיצוי הכולל ולבין סך הפיצוי בפועל (שיתקבל לאחר תוספת ההצמדה והריבית).

הסכומים יופקדו בקופת בית המשפט והמאשימה תוודא כי המתלוננים יקבלו אותם.

המאשימה תעדיכן את מזכירות בית המשפט בדבר פרטי המתלוננים השונים, בתוך 21 יום, כמו גם תעדיכן את המתלוננים כולם בדבר גזר הדין.

זכות ערעור כחוק, תוך 45 ימים, לבית המשפט המחוזי- מרכז.

ניתן היום, ה' ניסן תשפ"ג, 27 מרץ 2023, במעמד הצדדים.